

Schrijftalent gezocht!

In deze uitgave is plaats gemaakt voor een gastcolumn. Ditmaal een bijdrage van Tj.C.A. Blankestijn, die ingaat op de chronische (zelf-)onderschatting van de militair. De redactie daagt andere lezers uit om ook een column te schrijven voor de Militaire Spectator. De keuze van het thema is vrij, maar het moet wel passen binnen de formule van het blad. Voorwaarde voor plaatsing is dat de redactie uw boodschap relevant acht voor de lezers. Verder moet uw verhaal in niet meer dan

duizend woorden voor het voetlicht worden gebracht. U kunt uw bijdrage sturen naar de bureauredactie (zie colofon). Wij zijn erg benieuwd wie zich geroepen voelt om te reageren. Uiteraard zijn we ook nieuwsgierig naar de thema's die u onder de aandacht van de lezers wilt brengen. Uw bijdrage wachten we dan ook met belangstelling af.

De hoofdredacteur

De chronische (zelf-)onderschatting van de militair

luitenant-kolonel Tj.C.A. Blankestijn

Als ik me door 172 bladzijden *Strategische Verkenningen* heb doorgeworsteld, lees ik: '...dat militairen vanwege de veiligheidssituatie tijdelijk "civiele taken" moeten uitvoeren. De taak van militairen is echter in de eerste plaats om een voldoende veilige omgeving te scheppen (...)' De boodschap lijkt helder: schoenmaker blijf bij je leest. En de ondertoon is niet echt anders. En daar wringt bij mij de schoen! Het bijzondere van de militair is dat hij niet alleen veiligheid kan brengen maar ook civiele taken onder al of niet 'militaire' omstandigheden kan verrichten. Het is een teken van (zelf-)onderschatting dat militairen niet meer kunnen dan veiligheid brengen. Militairen zijn veel breder inzetbaar!

Bij crisisbeheersingsoperaties wordt tegenwoordig de 3-D benadering nagestreefd. Hierbij is *diplomacy* de core business van Buitenlandse Zaken (BuZa) en *development* van Ontwikkelings-samenwerking (OSW). Defensie doet de *defence*, en zo lijkt het dat iedereen actief moet zijn in zijn eigen box. Bij noodhulp en ontwikkelings-samenwerking lijkt er meer sprake van een 2-D benadering: capaciteiten van Defensie worden zeer beperkt benut. Ik ben van mening dat 3-D niet wil zeggen dat ieder zijn eigen box invult, maar dat gebruik wordt gemaakt van capacitei-

ten uit alle drie boxen. Laten we daarom inzet van defensiecapaciteiten 'heroverwegen' en *out-of-the-box* denken.

BuZa heeft inmiddels een 'Eenheid Fragiliteit en Vredesopbouw' opgericht, die verantwoordelijk is voor de coördinatie en ondersteuning van de Nederlandse inzet in fragiele staten en/of situaties. In de Nederlandse benadering staat een geïntegreerde inzet centraal, zo staat te lezen op de site van BuZa. Deze eenheid werkt samen met ambassades, ministeries en met maatschappelijke en/of internationale organisaties. Defensie wordt daar overigens niet specifiek genoemd!

Misschien dat een 3-D benadering voor noodhulp en ontwikkelingssamenwerking niet echt nodig *lijkt*: er hoeft bijvoorbeeld geen veilige omgeving gecreëerd te worden. Maar Defensie kan veel meer dan een veilige omgeving scheppen. We hebben geneeskundig personeel, logistici, genisten, marechaussees, en ga zo maar door. We hebben zelfs vliegtuigen en schepen om personeel, materieel en hulpgoederen te vervoeren. We zijn getraind om flexibel en snel te reageren. We kunnen organiseren als geen ander. Zouden deze capaciteiten niet bruikbaar zijn voor noodhulp en ontwikkelingssamenwerking? In 2008 was Nederland de zesde donor in de wereld met bijna 7 miljard euro. Met 0,8 pro-

cent van het BNP zitten we wereldwijd in de kopgroep. Nederland besteedt dat geld door: binationale hulp (van overheid naar overheid); multinationale hulp (bijvoorbeeld via de VN); particuliere organisaties (NGO's). Ongeveer een kwart van het bedrag loopt via NGO's als NOVIB en Cordaid. Deze NGO's huren lokale aannemers of lokale NGO's in om het geld in hulpprojecten om te zetten. Sommige onderzoekers twifelen of de lokale aannemers en lokale NGO's ook voldoende *buck for the euro* brengen: veel van het geïnvesteerde geld komt niet ten goede van degenen voor wie het wordt gedaan.

Ontwikkelingshulp richt zich op de aanpak van de onderliggende oorzaken van armoede en crisissituaties. De belangrijkste aandachtsgebieden zijn onderwijs, gezondheidszorg, economische ontwikkeling, landbouw en infrastructuur. Je hoeft niet al te creatief te zijn om te zien dat Defensie hier wel degelijk iets kan bijdragen. En er is heel veel ruimte om lokale initiatieven te ondersteunen. Of te helpen door kennisoverdracht. De *Security Sector Reform*-missie in Burundi en de PRT-inzet in Afghanistan zijn slechts fracties van de uitvoeringscapaciteiten van Defensie. Toch wordt ontwikkelingshulp nog steeds gezien als het domein waar militaire steun bijna uit den boze lijkt.

Noodhulp is gericht op hulp aan slachtoffers van natuurrampen of (langdurige) gewapende conflicten. Het aantal gerapporteerde rampen ligt tussen de 400 en 800 per jaar. Redden van levens en verminderen van leed is het hoofddoel. Meestal gaat het om het verzorgen van onderdak voor ontheemden, medische zorg, voedsel en drinkwater. Een goed voorbeeld is Haïti, waarbij Cordaid geld heeft gekregen van de Nederlandse overheid om onderkomens te bouwen. In mijn ogen was het ook een optie geweest om bouwmachines, waterboren en constructiepersoneel van Defensie te leveren. Vooral in de eerste weken kan Defensie bij noodhulp veel betekenen. We kunnen hierbij complementair optreden met door de regering gesteunde NGO's. Een van onze krachten is dat we zeer snel kunnen reageren. Daartoe had Defensie tot 2005 zelfs een spe-

ciale capaciteit voor noodhulp: het *Disaster Assistance Response Team* (DART). Het DART bestond uit militairen die zeer snel naar een rampgebied konden vertrekken om daar de situatie te inventariseren en eventueel te coördineren met lokale overheid en/of hulpverleningsinstanties over een mogelijke Nederlandse bijdrage. Misschien zou een dergelijke, nu gezamenlijke, capaciteit in het huidige 3-D tijdperk weer nieuw leven ingeblazen moeten worden. Wat dacht u van het 3-D'ART?

De balans opmakend: Nederland geeft veel geld uit aan ontwikkelingssamenwerking en noodhulp. Een groot deel gaat naar overheden en NGO's die vervolgens uitvoerders voor projecten inhuren. Wanneer uitvoerders niet aantoonbaar bijdragen aan de economische wederopbouw of opbouw van lokale capaciteiten, zouden ook Defensiecapaciteiten kunnen worden aangewend (tegen vergoeding). We kunnen noodopvang bouwen inclusief alle nutsvoorzieningen, hebben veel 'politie-kennis' en meer transportmogelijkheden dan welke organisatie ook. Bovenal zijn we kunstenaars op het gebied van organiseren en hebben vakkennis op meer gebieden dan menig burger denkt! Defensiecapaciteiten kunnen complementair aan NGO-capaciteiten worden aangewend. Als je geld geeft aan NGO's, waarom zou je daar dan niet de eis aan mogen verbinden dat de uitvoering in samenwerking met Defensie plaatsvindt?

Wanneer iemand vindt dat militairen partijdig overkomen dan trekken we met liefde een effen blauw pak aan. En natuurlijk zijn er ook NGO's die helemaal niet geassocieerd willen worden met Defensie. Maar een NGO kan ook participeren in iets dat de naam zou kunnen voeren van NL-AID. Alles met het doel zo veel mogelijk resultaat te leveren voor ons belastinggeld. Dat de overheid wil bezuinigen en de overhead wil terugdringen is evident. Maar bezuinigen op een uitvoeringsorganisatie als Defensie is kennis en kunde wegwerpen die niet snel weer kan worden opgebouwd. Ik wil ervoor pleiten om onze bestaande capaciteiten breder te benutten. Ik zie mijzelf wel actief betrokken zijn bij noodhulp en ontwikkelingssamenwerking! Bouwen we samen aan de toekomst? ■